

a podobnými úkony procesní látku znovu rozvíjel, svědčí to o naprostém zneuznávání podstaty tohoto průvodního prostředku, který není určen k tomu, by strany za průvodního řízení doháněly, co zmeškaly v přípravných spisech a ve svém skutkovém přednesu. Stěžuje si dovolatel proto neprávem, když se soud k takovému nezákonnému postupu nepropůjčil a, maje věc za s dostatek objasněnou a k rozhodnutí zralou, od dalšího jeho slyšení upustil. Výtku vadnosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) je tudíž neodůvodněna.

Čís. 5218.

Slaboduchost nečiní sice k právním jednáním vůbec nezpůsobilým, může však podle okolností případu být na závadu svobodě vůle a vážnosti projevu při smlouvě.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1925, Rv I 1305 25.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný mimo jiné, že směnka jest neplatnou pro nedostatek směnečné způsobilosti žalovaného, jenž prý jest choromyslným. Procesní soud prvního stádia směnečný platební příkaz zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D u v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci spatřuje dovolatel v tom, že ze znaleckého posudku nesprávně vyvodil odvolací soud, že žalovaný při podpisu směnky nebyl způsobilým k právním činům. Pokud ovšem dovolatel vytýká nedostatečnou přesvědčivost znaleckého posudku, stavě se na stanovisko, že žalovaný přes tento posudek byl přičetným, uchyluje se od zjištění nižších soudů a neprovádí dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení po zákonu, broje toliko nepřipustným způsobem proti hodnocení důkazů odvolacím soudem. Mínil-li ovšem, že slaboduchost, kterou znalci u žalovaného seznali, nebrání všeobecně způsobilosti smluvní, lze v tom směru dovolateli přisvědčiti. Znalci neprohlásili, že žalovaný byl zcela nepřičetným a nebyl vůbec s to užívati rozumu (§ 865 obč. zák.), žalovaný tedy není osobou k právním jednáním pro nedostatek rozumu vůbec nezpůsobilou. Avšak ke smlouvě vyžaduje se kromě způsobilosti také volnost projevu, vážnost jeho a svoboda vůle. Svobody vůle nemá a vážného projevu nečiní, kdo následkem duševní poruchy nemůže se volně rozhodovati. Projev, učiněný v důsledku duševní poruchy, není projevem volným a vážným, nýbrž toliko projevem chorobného ducha a proto absolutně neplatným. Takto duševně chorý, který jen v určitých případech následkem své choroby nerozhoduje se volně a nemá způsobilosti k tomu, třeba by nebyl prohlášen za choromyslného a nebyl v každém případě nepřičetným, jest v takovém případě k právnímu jednání nezpůsobilým pro nedostatek vážnosti projevu, svobody vůle v důsledku choroby. Tu lze rozhodnutí jen dle okol-

ností případu, zda duševní porucha je takového rázu, že svobodné a vážné rozhodnutí vylučuje. A tu správně seznaly nižší soudy, že podle okolností a stavu zjištěného znalci žalovaný při podpisu směnky svobodné a vážné rozhodnutí učiniti nemohl proto, že vyplynulo z jeho duševní méněcennosti, která přičetnost a možnost, postřící následky jednání, vylučovala, takže jeho rozhodnutí nebylo výplodem zdravého rozumu, nýbrž mělo důvod v chorobném nedostatku rozvahy a vůle. Proto je úsudek nižších soudů, že podpis žalovaného na směnce za takových okolností nebyl platně připojen, správným.

Čís. 5219.

Je-li majitel podniku pojištěn proti následkům zákonného povinného ručení a pojištění vztahuje se na náhradní nároky jak proti pojištěnému tak i proti jeho zástupci (dílovedoucímu), jde v posléz uvedeném směru o smlouvu ve prospěch třetího podle §u 881 druhý odstavec obč. zák.

Otázku, zda a ve kterém okamžiku také třetí osoba nabývá práva, aby mohla žádati plnění, jest řešiti nejen podle ujednání (pojišťovací smlouvy), nýbrž i podle povahy a účelu smlouvy.

Zní-li pojišťovací smlouva i ve prospěch třetího, jest i tento povinen, by dbal přesně pojišťovacích podmínek.

Pokud neoznámění o podání žaloby nelze pokládati za hrubou neobalost podle §u 32 (3) poj. zák.

(Rozh. ze dne 18. srpna 1925, Rv I 1365 25.)

Majitelka mlýna Emilie P-ová byla pojištěna u žalované pojišťovny proti následkům povinného ručení. V pojištění byly zahrnuty náhradní nároky, jež budou vzneseny nejen na pojistníka, nýbrž i na jeho zástupce (reditele, inženýra, dílovedoucího). Dílovedoucí v podniku Emilie P-ové byl Antonín L. V podniku utrpěl úraz učň Josef Z. (viz rozhodnutí čís. sb. 4472) a domáhal se na Antonínu L-ovi náhrady škody, spor však prosoudil, Antonínu L-ovi byly přisouzeny útraty, jichž však neobdržel, ježto Josef Z. požíval práva chudých. Žalobě, již domáhal se Antonín L. na základě pojistky Emilie P-ové náhrady útrat na žalovaně pojišťovně, procesní soud první stolice vyhověl
D u v o d y: Dle návrhu ze dne 9. května 1913, kterého se dovolává pojistka ze dne 24. května 1913, svědčící Emilii P-ové, jsou pojištěním kryty náhradní nároky, které budou vzneseny nejen na pojistníka, nýbrž i na jeho zástupce (ředitele, inženýra, dílovedoucího). Není tedy pochybnosti, že ve smlouvě o pojištění jest obsažen ve smyslu §u 881 obč. zák. novelisovaného znění též slib, že též tento třetí ze smlouvy práv má nabýti. Emilie P-ová byla pojištěna výslovně ve své vlastnosti jako majitelka mlýna a pily; podobný podnik, obzvláště, jedná-li se o ženu, vede se přirozeně v návrhu naznačeným zástupcem. Účelem pojištění bylo, zbaviti podnik vůbec starosti (nebezpečností), které vznikají ze zodpovědnosti při vedení takového podniku, takže není pochybnosti, že smlouva byla uzavřena nikoliv pouze ve prospěch Emilie P-ové, nýbrž také jejího zástupce, jemuž vedení podniku náleželo, tedy také ve pro-